

Wymagania programowe w klasie 3

Na ocenę celującą (6)

Edukacja polonistyczna

- Czyta poprawnie, płynnie, wyraziście ze zrozumieniem.
- Sprawnie korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, np. podręczników, albumów, encyklopedii, słowników.
- Czyta książki i czasopisma wybrane przez siebie.
- Samodzielnie korzysta z podręczników, ćwiczeń i innych pomocy dydaktycznych.
- Potrafi wypowiedzieć się na temat przeczytanej książki.
- Odróżnia język poetycki od mowy potocznej.
- Systematycznie rozwija zainteresowania czytelnicze.
- Bezbłędnie przepisuje teksty z podręcznika, tablicy i innych źródeł.
- Tworzy dłuższe pisemne wypowiedzi na dany temat.
- Zna i stosuje reguły gramatyczne i ortograficzne.
- Samodzielnie wykonuje prace domowe.

Edukacja muzyczna

- Śpiewa piosenki jednogłosowo indywidualnie z zastosowaniem zmian tempa, artykulacji i dynamiki.
- Określa charakter i nastrój utworu muzycznego.
- Rozpoznaje barwy czterech głosów ludzkich oraz brzmienie niektórych instrumentów.
- Chętnie gra na wybranym instrumencie krótkie utwory z nut.
- Rozróżnia style w muzyce.
- Wie, do jakich grup należą poznane instrumenty.
- Zna wybrane przyspiewki ludowe i wie, z którego regionu pochodzi dana melodia.
- Rozwija zainteresowania muzyczne.
- Gra na wybranym instrumencie melodycznym własne proste kompozycje.
- Potrafi zaprezentować fragment układu tanecznego według własnego pomysłu.

Edukacja plastyczna

- Uzasadnia swoje wybory technik, materiałów, narzędzi i przyborów.
- Interesuje się życiem kulturalnym swojego środowiska i kraju.
- Rozróżnia dziedziny działalności twórczej człowieka i wypowiada się na ich temat.
- Rozwija zainteresowania związane ze sztuką.

Edukacja społeczna

- Jest otwarty na nowe sytuacje i potrafi się w nich odnaleźć.
- Zna i zawsze przestrzega praw oraz chętnie wypełnia obowiązki ucznia, dziecka.
- Chętnie uczestniczy w działaniach charytatywnych na rzecz potrzebujących pomocy.
- Wie, że należy dbać o poprawne relacje z innymi ludźmi.
- Prezentuje informacje o wielkich Polakach: królowa Jadwiga, król Stefan Batory, astronom Mikołaj Kopernik, noblistka Maria Skłodowska-Curie, alpinistka Wanda Rutkiewicz, papież Jan Paweł II, nauczycielka – cichociemna gen. Elżbieta Zawacka „Zo”.

Edukacja przyrodnicza

- Wie, co to jest wyżyna i potrafi wymienić jej charakterystyczne cechy.
- Potrafi wymienić różne zwierzęta żyjące w Polsce i rośliny rosnące na tym terenie (w tym nazwy gatunków chronionych).
- Interesuje się światem przyrody; systematycznie poszerza wiadomości.
- Zawsze przestrzega zasad właściwego odżywiania się.

Edukacja matematyczna

- Wykonuje łatwe obliczenia w zakresie 1000.
- Stosuje wyrażenia dwumianowane w zapisie wyników pomiaru.
- Dokonuje obliczeń zegarowych (pełne minuty).
- Sprawnie posługuje się zegarem w systemach 12- i 24-godzinnym.
- Sprawnie oblicza upływ czasu na zegarze.
- Rozwiązuje trudniejsze zadania tekstowe.

Edukacja techniczna

- Potrafi wymienić elementy budowy wybranych urządzeń.
- Wykonuje makietę wybranej budowli lub większej liczby obiektów.
- Sprawnie korzysta z urządzeń informacyjnych: telefon komórkowy, komputer, laptop.
- Projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe, uwzględniając zasady kompozycji.

Wychowanie fizyczne

- Sprawnie korzysta z różnych przyborów gimnastycznych.
- Systematycznie dba o własną sprawność fizyczną.
- Uprawia wybraną dyscyplinę sportową.
- Aktywnie uczestniczy w grach zespołowych, zawodach sportowych.
- Rozumie zasady właściwego zachowania podczas imprez sport i przestrzega tych zasad.
- Bezpiecznie posługuje się nietypowymi przyborami gimnastycznymi.
- Zawsze przestrzega zasad bezpiecznej zabawy w różnych miejscach.

Edukacja informatyczna

- programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami, pojedyncze polecenia, a także ich sekwencje sterujące obiektem na ekranie komputera bądź innego urządzenia cyfrowego;
- Sprawnie pisze, korzystając z edytora tekstu w programie Microsoft Word oraz tworzy rysunki w programie Paint.
- Sprawnie korzysta z przekazów multimedialnych; stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora).
- Sprawnie realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych).
- Doskonale zna regulamin obowiązujący w pracowni komputerowej i stosuje się do niego.
- Rozumie, że korzystając z sieci nie wolno ujawniać danych personalnych.
- Informuje innych o zagrożeniach.

Na ocenę bardzo dobrą (5)

Edukacja polonistyczna

- Uważnie słucha wypowiedzi innych oraz tekstów czytanych przez nauczyciela, kolegów i rozumie.
- Czyta głośno i po cichu ze zrozumieniem; wyciąga wnioski.
- Korzysta z czytelnicy i biblioteki.
- Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, np. z podręczników, albumów, encyklopedii, słowników.
- Rozpoznaje teksty użytkowe, np. notatka do kroniki, zawiadomienie, list, zaproszenie, życzenia z różnych okazji.
- Systematycznie poszerza zakres słownictwa.
- Wskazuje w tekście odpowiedni fragment i argumentuje swój wybór.
- Recytuje wiersze z uwzględnieniem: intonacji, siły głosu, tempa, pauz, akcentu logicznego oraz krótkie fragmenty prozy.
- Czyta książki i czasopisma wskazane przez nauczyciela i wypowiada się na ich temat.
- Korzysta z podręczników, ćwiczeń, zeszytów i innych pomocy dydaktycznych pod kierunkiem nauczyciela.
- Tworzy swobodnie kilkuzdaniowe ustne i pisemne wypowiedzi na określony temat.
- Potrafi napisać krótkie opowiadanie, list, opis, zaproszenie, zawiadomienie, ogłoszenie, notatkę, życzenia.
- Dbą o kulturę wypowiedzi.
- Stawia pytania związane z wydarzeniami z życia, wypowiedziami nauczyciela i innych osób oraz omawianymi tekstami.
- Zna alfabet, potrafi wskazać różnicę między głoską i literą.
- Dzieli wyrazy na sylaby.
- Wyróżnia wyrazy w zdaniach i zdania w tekście.
- Pisze czytelnie, płynnie, w zeszycie w jedną linię, zdania i krótkie teksty z zachowaniem poprawnego kształtu liter, proporcji oraz właściwego rozmieszczenia.
- Przepisuje teksty z podręcznika, tablicy i innych źródeł.
- Pisze z pamięci i ze słuchu teksty, dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną.
- W miarę możliwości samodzielnie wykonuje prace domowe.

Edukacja muzyczna

- Śpiewa piosenki ze słuchu, zbiorowo, z zastosowaniem zmian tempa, artykulacji i dynamiki.
- Śpiewa z pamięci hymn narodowy.
- Gra proste melodie ze słuchu i częściowo z nut na dostępnych mu inst. melodycznych.
- Gra proste rytmy na instrumentach perkusyjnych.
- Wykonuje inscenizacje piosenek i zabaw przy muzyce.
- Wykonuje i interpretuje ruchem zmiany dynamiczne słuchanych utworów muzycznych.
- Wykonuje ćwiczenia rytmiczne i reaguje ruchem na zmianę rytmu.
- Rozróżnia podstawowe elementy muzyki i znaki notacji muzycznej; zna podstawowe pojęcia.
- Słucha utworów muzycznych i niektóre z nich rozpoznaje.
- Rozróżnia ludzkie głosy (sopran, bas).
- Rozpoznaje brzmienie niektórych instrumentów melodycznych i perkusyjnych.
- Rozpoznaje podstawowe formy muzyczne: AB, ABA.

- Wyraża różnymi środkami charakter emocjonalny muzyki, np. malując ilustracje do słuchanych utworów.
- Tańczy podstawowe kroki, np. krakowiaka, polki, tańca kaszubskiego.
- Akompaniuje do piosenek i zabaw.
- Improwizuje głosem i na instrumentach, zgodnie z podanymi zasadami.
- Improwizuje melodie do zrytmizowanych wierszy oraz do pod. tematu rytmicznego.
- Tworzy ilustracje muzyczne do opowiadań i wierszy.
- Swobodnie interpretuje ruchem tematy rytmiczne, piosenki, utwory instrumentalne.

Edukacja plastyczna

- Uczestniczy w życiu kulturalnym swojego środowiska.
- Zna placówki kultury działające na jego terenie.
- Wie, co to jest przekaz medialny. Wykorzystuje przekazy medialne we własnej twórczości.
- Rozumie, że nie wolno naruszać praw autora.
- W swoich pracach plastyczno-technicznych korzysta z różnych technik plastycznych, wykorzystuje różnorodne materiały, przybory i narzędzia.
- Uwzględnia w swoich pracach: wielkość, kształt, barwę, fakturę.
- Przedstawia i wyraża w swoich pracach własne przeżycia, obserwacje, marzenia, wyobrażenia, otaczającą rzeczywistość przyrodniczą i społeczną oraz świat fantazji.
- Projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe, uwzględniając zasady kompozycji.
- Przyczynia się do upowszechniania kultury w środowisku szkolnym.
- Realizuje proste projekty, mające na celu kształtowanie własnego wizerunku.
- Określa dziedziny sztuk plastycznych, narzędzia, działy sztuki.
- użytkowej, związek funkcji i formy.
- Rozróżnia dziedziny działalności twórczej człowieka: architektura, sztuki plastyczne, fotografika, film, telewizja, internet, rzemiosło artystyczne, sztuka ludowa.
- Rozpoznaje wybrane dzieła sztuki należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.
- Posługuje się podstawowymi pojęciami z dziedziny sztuki.

Edukacja społeczna

- Ocenia postępowanie swoje i innych, potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe.
- Rozpoznaje sygnały alarmowe (akustyczne) w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych, właściwie na nie reaguje.
- Zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, policji, straży pożarnej i nr alarmowy 112.
- Właściwie reaguje w sytuacjach trudnych, niebezpiecznych, szuka lub udziela pomocy w sytuacjach zagrożenia.
- Rozumie swoje role i przestrzega norm postępowania jako członek różnych społeczności (np. dziecko, kolega, widz, pasażer).
- Rozumie, że trzeba dostosować swoje wymagania do sytuacji ekonomicznej rodziny.
- Nawiązuje pozytywne kontakty w grupie.
- Zna prawa i obowiązki ucznia.
- Wykazuje poczucie przynależności do rodziny, społeczności szkolnej, lokalnej.
- Uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność.
- Wykazuje szacunek i zrozumienie dla innych osób.
- Szanuje pracę własną i innych; wie, że pieniądze otrzymuje się za pracę.
- Poznaje pracę ludzi różnych zawodów i rozumie jej znaczenie.
- Podejmuje zadania wymagające troskliwości i opiekuńczości.
- Respektuje prawo innych do wypoczynku.

- Rozumie konieczność utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami.
- Akceptuje różnice między ludźmi, przejawia zachowania tolerancyjne i szacunek dla odmienności; jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej.
- Potrafi właściwie zachowywać się w sytuacji zagrożenia ze strony innych ludzi.
- Wie, do kogo zwrócić się o pomoc.
- Współpracuje z innymi w różnych sytuacjach.
- Zna zawody osób, które mogą pomóc w trudnych i niebezpiecznych sytuacjach.
- Zna swoją najbliższą okolicę i jej najważniejsze obiekty oraz nazwę regionu, w którym mieszka; zna tradycje tego regionu.
- Zna swoją narodowość i symbole narodowe oraz rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.
- Wie, że są ludzie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i dla świata: królowa Jadwiga, król Stefan Batory, astronom Mikołaj Kopernik, noblistka Maria Skłodowska-Curie, alpinistka Wanda Rutkiewicz, papież Jan Paweł II, nauczycielka – cichociemna gen. Elżbieta Zawacka „Zo”
- Wykazuje poczucie tożsamości kulturowej, historycznej i narodowej.

Edukacja przyrodnicza

- Obserwuje zmiany zachodzące w otaczającej rzeczywistości przyrodniczej i społecznej, dostrzega przyczyny i skutki, formułuje wnioski.
- Dostrzega w swoim otoczeniu przyrodniczym i społecznym cykle i regularności, funkcjonujące prawa i zależności.
- Wymienia charakterystyczne cechy krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego.
- Wymienia kilka charakterystycznych i typowych zwierząt dla danego regionu Polski.
- Wymienia i rozpoznaje niektóre zwierzęta egzotyczne.
- Obserwuje zmiany zachodzące w przyrodzie oraz dostrzega ich przyczyny i skutki.
- Potrafi opisać życie w wybranych ekosystemach.
- Rozumie konieczność ochrony środowiska przyrodniczego, również w najbliższej okolicy; podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku.
- Wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek.
- Zna wpływ światła, powietrza i wody na życie ludzi, roślin i zwierząt.
- Zna znaczenie wybranych skał i minerałów.
- Wyróżnia i nazywa części ciała oraz organy wewnętrzne, np. serce.
- Zna podstawowe zasady zdrowego odżywiania się.
- Rozumie konieczność systematycznej kontroli zdrowia; stosuje się do zaleceń lekarzy (w tym stomatologa).
- Podejmując różnorodne aktywności, bierze pod uwagę bezpieczeństwo swoje i innych.
- Dostrzega niebezpieczeństwa związane z: kąpielą, zabawami na śniegu i lodzie, zjawiskami atmosferycznymi (burza, huragan, powódź, śnieżycy).
- Orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt.

Edukacja matematyczna

- Liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1.
- Liczy dziesiątkami w zakresie 100 i setkami w zakresie 1000.
- Zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000.
- Porównuje dowolne dwie liczby w zakr. 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$).
- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100.
- Sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania.
- Rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.
- Pamięciowo mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia.
- Sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia i odwrotnie.

- Oblicza długości linii łamanych, obwody prostokątów, trójkątów, kwadratów.
- Dokonuje obliczeń kalendarzowych (pełne miesiące).
- Wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny).
- Wykonuje proste obliczenia, używając miar masy, pojemności.
- Wykonuje łatwe obliczenia w zakresie 1000.
- Stosuje wyrażenia dwumianowane w zapisie wyników pomiaru.
- Dokonuje pomiarów użytecznych w życiu związanych z: długością, ilością płynów, masą, temperaturą, czasem.
- Stosuje pojęcia: pół i ćwierć litra, pół kilograma, pół godziny.
- Posługuje się oznaczeniami i skrótami jednostek: długości, pojemności, czasu, masy.
- Mierzy i zapisuje wyniki pomiarów, stosuje jednostki miary (metr, centymetr, milimetr), używa pojęcia kilometr w sytuacjach życiowych.
- Waży przedmioty, używa jednostek masy: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram.
- Odmierza płyny różnymi miarkami, używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.
- Odczytuje wskazania zegarów, posługuje się pojęciami: pół godziny, kwadrans, minuta.
- Zapisuje i porządkuje chronologicznie daty.
- Odczytuje temperaturę.
- Odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII.
- Rysuje odcinki o podanej długości.
- Dokonuje obliczeń pieniężnych (cena – ilość – wartość) i radzi sobie w codziennych sytuacjach wymagających takich umiejętności.
- Rozpoznaje i nazywa figury geometryczne: koło, kwadrat, prostokąt, trójkąt.
- Rozpoznaje i nazywa figury nietypowe, np. zachodzące na siebie.
- Rysuje figury symetryczne.
- Rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu oraz zachowuje regularność w prostych motywach.
- Rozwiązuje proste zadania tekstowe.
- Rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe.

Edukacja techniczna

- Orientuje się, w jaki sposób powstały przedmioty codziennego użytku, np. meble.
- Rozpoznaje rodzaje środków transportu (samochody, statki, samoloty...).
- Rozpoznaje podstawowe narzędzia i przyrządy.
- Rozpoznaje urządzenia informatyczne (komputer, laptop, telefon komórkowy).
- Rozróżnia rodzaje budowli: budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe oraz wieże, tunele i mosty.
- Rozpoznaje urządzenia elektryczne, np. latarka.
- Określa wartość urządzeń technicznych z różnych punktów wid
- Planuje kolejne czynności.
- Dobiera właściwy materiał i narzędzia.
- Potrafi pracować indywidualnie i w zespole.
- Utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy i wie, dlaczego trzeba to robić.
- Potrafi odmierzać potrzebną ilość materiału.
- Potrafi ciąć papier i tekturę.
- Potrafi montować modele z papieru i tworzyw sztucznych, np. latawce, samoloty, makiety.
- Rozumie potrzebę organizowania działania technicznego.
- W miarę możliwości montuje obwód elektryczny pod kierunkiem nauczyciela.
- Bezpiecznie używa narzędzi, materiałów, urządzeń.
- Wie, jak bezpiecznie korzystać ze środków komunikacji i poruszać się po drogach (w tym na rowerze).
- Sprawnie korzysta z urządzeń informatycznych: telefon komórkowy, komputer, laptop.

- Projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe, uwzględniając zasady kompozycji.

Wychowanie fizyczne

- Bierze udział w marszobiegach.
- Poprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne.
- Systematycznie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne wzmacniające mięśnie brzucha i kręgosłupa.
- Reaguje ruchem na różne sygnały wzrokowe i dźwiękowe.
- Pokonuje przeszkody, skacze, biega.
- Zna wszystkie pozycje wyjściowe do ćwiczeń.
- Wykonuje ćwiczenia: równoważ w różnych układach, kształcącej skoczność i zwinność.
- Wykonuje przewrót w przód.
- Rzuci i chwyci, kozłuje, odbija i toczy piłkę.
- Jeździ na rowerze, rolkach, wrotkach.
- Bierze udział w grach i zabawach, zawodach sportowych.
- Respektuje zasady gier i zabaw oraz podporządkowuje się nim.
- Właściwie reaguje na zwycięstwo i porażkę.
- Dbaj o czystość ciała, prawidłową postawę, zęby, higienę osobistą, czystość odzieży oraz ład i porządek w otoczeniu.
- Wie, jak należy się odżywiać, gdy prowadzi się aktywny tryb życia.
- Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
- Potrafi wybrać bezpieczne miejsca do zabawy.
- Wie, jak właściwie zachowywać się w sytuacji zagrożenia.
- Dostrzega niebezpieczeństwa związane z zatruciami pokarmowymi, środkami chemicznymi, narkotykami, grzybami, używkami, papierosami, lekami, ogniem, urządzeniami elektrycznymi i gazowymi, molestowaniem seksualnym, wymuszeniami, ruchem drogowym, pozostawianiem bez opieki dorosłych.

Zajęcia komputerowe

- Umie obsługiwać komputer.
- Sprawnie posługuje się myszą i klawiaturą.
- Poprawnie nazywa najważniejsze elementy zestawu komputerowego i zna ich przeznaczenie.
- Samodzielnie uruchamia niektóre programy.
- Korzysta z poznanych opcji w programach.
- Wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy, zdania i krótkie teksty.
- Wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki.
- Stosuje wybrane elementy formatu tekstu (np. kopiowanie, usuwanie, pogrubianie).
- Zapisuje i drukuje opracowany samodzielnie tekst lub rysunek.
- Korzysta z kalkulatora.
- Odtwarza animacje i prezentacje multimedialne.
- Przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe (np. stronę swojej szkoły).
- Wyszukuje informacje, korzystając ze wskazanych przez nauczyciela adresów stron internetowych i umie z nich skorzystać.
- Dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej, nawiguje po stronach w określonym zakresie.
- Posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania i poszerzając zakres wiadomości.
- Stosuje się do regulaminu obowiązującego w pracowni komputerowej.
- Bezwzględnie przestrzega zasad prawidłowego włączania i wyłączenia komputera.
- Wie, że z komputera i z Internetu trzeba korzystać tak, by nie narażać własnego zdrowia i

- bezpieczeństwa.
- Zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów: wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwęża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne.
 - Ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu.
 - Stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.
 - Wie, że dzieci powinny korzystać tylko z gier dostosowanych do wieku i poziomu umiejętności najmłodszych użytkowników komputerów.

Na ocenę dobrą (4)

Edukacja polonistyczna

- Częściowo słucha i rozumie teksty czytane przez nauczyciela i innych uczniów.
- Czyta głośno i po cichu ze zrozumieniem krótkie teksty.
- Interesuje się książką i czytaniem.
- Czasem korzysta z różnych źródeł informacji, jak: encyklopedie, słowniki, albumy.
- Częściowo rozumie teksty użytkowe, takie jak: notatka do kroniki, zawiadomienie, list, zaproszenie, życzenia.
- Z niewielką pomocą odrabia prace domowe.
- Popęlnia drobne błędy przepisując teksty z podręcznika lub tablicy.
- Przeważnie tworzy kilkuzdaniowe ustne i pisemne wypowiedzi na dany temat.
- Popęlnia drobne błędy przy zachowaniu formy i redagowaniu tekstów użytkowych: notatki do kroniki, zawiadomienia, listu, zaproszenia, życzeń.
- Z nielicznymi błędami potrafi napisać krótkie opowiadanie, opis.
- Przeważnie stosuje reguły gramatyczne i ortograficzne.
- Píše czytelnie i dość płynnie zdania z zachowaniem poprawnego kształtu liter.

Edukacja muzyczna

- Powtarza proste melodie.
- Nie zawsze chętnie śpiewa piosenki.
- Nie zawsze stosuje podczas śpiewu zmiany tempa, artykulacji i dynamiki.
- Odtwarza proste rytmy na instrumentach perkusyjnych.
- Wykonuje proste ćwiczenia rytmiczne, prezentuje schemat ruchem ciała.
- Wie, że muzykę można zapisać i odczytać.
- Z niewielką pomocą nazywa głosy ludzkie: sopran, bas.
- Nie zawsze potrafi rozróżnić dźwięki wysokie i niskie.
- Słucha, ale nie zawsze uważnie utworów instrumentalnych, pieśni, piosenek.
- Wyraża nastrój muzyki za pomocą środków plastycznych.
- Nie zawsze różnicuje i tańczy podstawowe kroki krakowiaka, polki, tańca kaszubskiego.
- Z pomocą nauczyciela tworzy ilustracje muzyczne do utworów literackich.

Edukacja plastyczna

- Nie zawsze posługuje się sprawnie wszystkimi przyborami i narzędziami.
- Stara się uczestniczyć w życiu kulturalnym swojego środowiska.
- Często korzysta z różnych technik plastycznych i wykorzystuje w swoich pracach różnorodne materiały.
- Z reguły pamięta, aby w swoich pracach uwzględnić wielkość, kształt, barwę i fakturę.
- Z niewielką pomocą projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe.

- Z pomocą określa dziedziny sztuk plastycznych, działy sztuki użytkowej.
- Potrzebuje niewielkiej podpowiedzi, aby wyróżnić dziedziny twórczości człowieka: architekturę, sztukę plastyczną, fotografię, film, rzemiosło artystyczne, sztukę ludową.
- Posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu sztuki.

Edukacja społeczna

- Przeważnie akceptuje różnice między ludźmi, zachowuje się tolerancyjnie, przejawia szacunek dla odmienności.
- Z reguły potrafi odróżnić dobro od zła.
- Z niewielką podpowiedzią nauczyciela wymienia numery telefonów alarmowych.
- Zwykle właściwie reaguje na sytuacje trudne i niebezpieczne.
- Stara się przestrzegać norm postępowania w grupie.
- Stara się nawiązywać pozytywne kontakty w swoim środowisku.
- Zna podstawowe prawa i obowiązki ucznia.
- Czasami uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność.
- Stara się szanować pracę swoją i innych.
- W stopniu dobrym wymienia zawody ludzi, którzy mogą pomóc w różnych sytuacjach.
- Zna swoją narodowość, symbole narodowe.
- Zazwyczaj rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.
- Wie, kim byli niektórzy z zasłużonych dla Polski i świata: królowa Jadwiga, król Stefan Batory, astronom Mikołaj Kopernik, noblistka Maria Skłodowska-Curie, alpinistka Wanda Rutkiewicz, papież Jan Paweł II, nauczycielka – cichociemna gen. Elżbieta Zawacka „Zo”.

Edukacja przyrodnicza

- Zachęcony obserwuje zmiany zachodzące w przyrodzie, dostrzega ich przyczyny i skutki.
- Zazwyczaj dostrzega w otoczeniu przyrodniczym cykle i regularność.
- Z niewielką podpowiedzią wymienia charakterystyczne cechy krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego i górskiego.
- Rozpoznaje niektóre rośliny i zwierzęta żyjące w danym regionie Polski.
- Zazwyczaj potrafi opisać życie w wybranych ekosystemach.
- Wymienia niektóre sposoby ochrony środowiska przyrodniczego oraz zniszczenia, jakie powoduje człowiek w przyrodzie.
- Wymienia nazwy niektórych skał i minerałów.
- Z pomocą wyróżnia i nazywa części ciała człowieka oraz jego organy wewnętrzne (serce).
- Zazwyczaj rozumie konieczność systematycznej kontroli zdrowia (w tym stomatologicznej).
- W stopniu dobrym orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt.

Edukacja matematyczna

- Czasem myli się wymieniając kolejne liczebniki od wybranej liczby, a także wspak.
- Dostrzega regularność dziesiętkowego systemu liczenia.
- Popelnia błędy przy liczeniu dziesiątkami i setkami w zakresie 1000.
- Z błędami dodaje i odejmuje w pamięci w zakresie 100.
- Czasami myli się porównując liczby w zakresie 1000.
- Z pomocą nauczyciela rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.
- Czasem z błędami mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia.
- Popelnia drobne błędy dokonując obliczeń kalendarzowych (pełne miesiące).
- Mierzy długość linii łamanych, obwód wielokątów, z nielicznymi błędami.

- Czasem myli się wykonując proste obliczenia zegarowe (pełne godziny).
- Z niewielką pomocą wykonuje proste obliczenia, używając miar masy, pojemności.
- Popołnia drobne błędy stosując w zapisie wyników pomiarów wyrażenia dwumianowane.
- Dokonując pomiarów długości, temperatury, czasu, ilości płynu, czasem potrzebuje dodatkowych wskazówek nauczyciela.
- Czasem myli jednostki miary – metr, centymetr, milimetr.
- Z niewielkimi błędami porządkuje chronologicznie i zapisuje daty.
- Odczytuje i zapisuje liczby od I do XII popełniając drobne pomyłki.
- Dokonuje prostych obliczeń pieniężnych, stosuje je w praktyce.
- Na ogół rozpoznaje i rysuje proste figury geometryczne.
- Z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe.

Edukacja techniczna

- Zazwyczaj bezpiecznie korzysta z urządzeń technicznych.
- W większości zna zasady rozsądnego i bezpiecznego korzystania z telewizji i komputera.
- Z niewielką podpowiedzią wymienia sposoby powstawania przedmiotów codziennego użytku.
- Zazwyczaj rozpoznaje środki transportu (samochody, statki, samoloty).
- Potrzebuje pomocy w zorganizowaniu swojego miejsca pracy.
- Upominany, porządkuje swoje miejsce pracy po zakończeniu działań.
- Wymienia niektóre zasady bezpiecznego poruszania się po drogach i korzystania ze środków komunikacji, orientuje się jak należy zachować się w sytuacji wypadku.
- Zazwyczaj potrafi pracować indywidualnie i zespołowo.
- Stara się bezpiecznie używać narzędzi i urządzeń technicznych.
- Z niewielką pomocą projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe, uwzględniając zasady kompozycji.

Wychowanie fizyczne

- Zazwyczaj współdziała z kolegą w grupie.
- Respektuje zasady przyjęte w grach i zabawach.
- Zgodnie bawi się z innymi.
- Uczestniczy w grach i zabawach ruchowych i zazwyczaj właściwie reaguje na polecenia.
- Z niewielkimi błędami wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne.
- Z pomocą nauczyciela wykonuje przewrót w przód.
- Popołnia nieliczne błędy przy rzucaniu, chwytaniu, kozłowaniu, odbijaniu i toczeniu piłki.
- Zazwyczaj prawidłowo siedzi w ławce i wie jak nosić tornister.
- Nie zawsze właściwie reaguje na zwycięstwo i porażkę.
- Stara się odżywiać racjonalnie i prowadzić zdrowy styl życia.
- Zazwyczaj wie jak zachować się w sytuacjach zagrożenia.
- Przeważnie dostrzega niebezpieczeństwa związane z różnymi rodzajami zatruc, stosowaniem używek, leków, obchodzeniem się z urządzeniami elektrycznymi, gazowymi oraz ogniem.

Edukacja informatyczna

- Z pomocą nauczyciela obsługuje komputer.
- Stara się przestrzegać zasad prawidłowego włączania i wyłączania komputera.
- Z niewielką pomocą posługuje się myszą i klawiszami: Delete, Back Space, Enter, Spacja,

Shift, Caps Lock, Alt (prawy) oraz strzałkami.

- Zazwyczaj nazywa elementy zestawu komputerowego.
- Z pomocą nauczyciela uruchamia niektóre programy.
- Pisze proste zdania za pomocą klawiatury, czasem potrzebuje pomocy.
- Zazwyczaj wykonuje proste rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki.
- Pod kierunkiem nauczyciela stosuje wybrane elementy formatowania tekstu (kopiowanie, usuwanie, pogrubienie).
- Z pomocą korzysta z kalkulatora.
- Stara się wykonywać podstawowe polecenia programu Lokomocja.
- Ukierunkowany wyszukuje w Internecie potrzebne informacje.
- Z niewielką pomocą zapisuje w postaci pliku rysunek utworzony w programie Paint oraz tekst napisany w programie Word.
- W stopniu dobrym posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi.
- Zazwyczaj potrafi zamknąć i otworzyć plik zapisując zmiany w pliku.
- Zazwyczaj pamięta, że z komputera należy korzystać tak, aby nie narażać własnego zdrowia.

Na ocenę dostateczną (3)

Edukacja polonistyczna

- Rzadko słucha i w małej części rozumie wypowiedzi innych.
- Czyta krótkie proste teksty.
- Odpowiada na niektóre pytania dotyczące wysłuchanych treści.
- Sporadycznie korzysta z różnych źródeł informacji, takich jak: albumy, encyklopedie, słowniki.
- Rzadko i z błędami tworzy pisemne i ustne formy wypowiedzi.
- Z licznymi błędami pisze z pamięci i ze słuchu.
- Nie odróżnia litery od głoski.
- Popęlnia błędy, nie zachowuje właściwej formy przy redagowaniu form użytkowych – listu, opisu, zaproszenia, zawiadomienia, ogłoszenia, notatki, życzeń.
- Rzadko stosuje reguły gramatyczne i ortograficzne.
- Popęlnia błędy przy przepisywaniu z podręcznika i tablicy.
- Nie odrabia samodzielnie prac domowych.
- Przy pisaniu rzadko zachowuje poprawny kształt liter, proporcję oraz właściwe rozmieszczenie w liniaturze.

Edukacja muzyczna

- Popęlnia błędy powtarzając proste melodie.
- Niechętnie śpiewa rymowanki i piosenki z dziecięcego repertuaru.
- Z licznymi pomyłkami odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych.
- Rzadko z uwagą słucha muzyki.
- Z pomocą nauczyciela nazywa głosy ludzkie: sopran, bas.
- Rozróżnia niektóre dźwięki wysokie i niskie, głośne i ciche.
- Zdarza się, że niekulturalnie zachowuje się na koncercie oraz w trakcie śpiewania hymnu.

Edukacja plastyczna

- Posługuje się tylko niektórymi przyborami i narzędziami.
- Z niechęcią uczestniczy w życiu kulturalnym swojego środowiska.

- W pracach przedstawia tylko konkretne zjawiska i wydarzenia z otoczenia, a prace są ubogie w elementy i kolory.
- Sporadycznie podejmuje działalność plastyczną, inspirowany przeżyciami, muzyką, sztuką teatralną, utworem literackim.
- Pod kierunkiem nauczyciela wykonuje proste formy użytkowe.
- Z pomocą nauczyciela rozpoznaje tylko niektóre dziedziny sztuki: architekturę, malarstwo, rzeźby, grafikę.
- W słabym stopniu posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu sztuki.

Edukacja społeczna

- Rzadko zachowuje się tolerancyjnie w przypadku różnic między ludźmi.
- Nie zawsze wykazuje szacunek i zrozumienie dla innych.
- Zazwyczaj rozróżnia co jest dobre a co złe w kontaktach z ludźmi.
- Zna niektóre swoje prawa i obowiązki.
- Pod kierunkiem nauczyciela wymienia nazwy ludzi pracujących w różnych zawodach.
- Niechętnie uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez środowisko lokalne.
- Z podpowiedzią nauczyciela wymienia nazwy telefonów alarmowych.
- Często nie przestrzega reguł panujących w grupie.
- Rozpoznaje tylko niektóre symbole narodowe i Unii Europejskiej (flaga, hymn, godło).

Edukacja przyrodnicza

- Pod kierunkiem nauczyciela rozpoznaje niektóre rośliny i zwierzęta żyjące w różnych regionach Polski.
- Z pomocą wymienia tylko niektóre cechy charakterystyczne dla krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego.
- Pod kierunkiem nauczyciela wymienia niektóre zagrożenia czyhające na człowieka ze strony zwierząt i roślin.
- Wymienia tylko nieliczne sposoby ochrony środowiska przyrodniczego.
- Z podpowiedzią nazywa i wyróżnia niektóre części ciała człowieka oraz jego główne organy wewnętrzne człowieka.
- W stopniu słabym rozumie konieczność systematycznej kontroli zdrowia, nie zawsze stosuje się do zaleceń lekarza.

Edukacja matematyczna

- Popęnia liczne pomyłki w liczeniu, myli się wymieniając kolejne liczebniki od wybranej liczby, a także w spak.
- Popęnia liczne błędy w liczeniu dziesiątkami i setkami w zakresie 1000.
- Z licznymi błędami dodaje i odejmuje w zakresie 100.
- Popęnia liczne błędy w pamięciowym mnożeniu i dzieleniu liczb w zakresie tabliczki mnożenia.
- Myli się dokonując obliczeń kalendarzowych (pełne miesiące).
- Wykonując obliczenia zegarowe w zakresie pełnych godzin popęnia błędy.
- Pod kierunkiem nauczyciela mierzy długość linii łamanych, obwód wielokątów.
- Sporadycznie stosuje w zapisie wyników pomiarów, myli wyrażenia dwumianowane.
- Waży przedmioty, odmierza płyny, odczytuje temperaturę z pomocą nauczyciela.
- Popęnia błędy ustalając chronologiczną kolejność dat, popęnia błędy w zapisie dat.
- Z trudnością dokonuje obliczeń pieniężnych.
- Z licznymi błędami rozwiązuje proste zadania tekstowe.

- Tylko pod kierunkiem nauczyciela rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe.

Edukacja techniczna

- Sporadycznie bezpiecznie korzysta z urządzeń technicznych.
- Pod kierunkiem nauczyciela wymienia zasady bezpiecznego i rozsądnego korzystania z telewizji i komputera.
- Mało oszczędnie wykorzystuje narzędzia i materiały.
- Zawsze potrzebuje pomocy w zorganizowaniu swojego miejsca pracy.
- Pod kierunkiem nauczyciela wymienia niektóre zasady bezpiecznego poruszania się po drogach i korzystania ze środków komunikacji, orientuje się jak należy się zachować w sytuacji wypadku.
- Szybko zniechęca się podczas projektowania i wykonywania płaskich i przestrzennych form użytkowych.

Wychowanie fizyczne

- Rzadko współdziała w grupie.
- Popada w konflikty bawiąc się z innymi.
- Często nie respektuje przyjętych zasad w grach i zabawach.
- Niewłaściwie reaguje na sygnały wzrokowe i dźwiękowe.
- Z błędami wykonuje ćwiczenia równoważne, ma trudności z wykonaniem przewrotu w przód nawet z pomocą nauczyciela.
- Nieprawidłowo siedzi w ławce, ale upominany zmienia pozycję.
- Niechętnie jeździ na rowerze, rolkach.
- Niechętnie bierze udział w zabawach i grach sportowych.
- Rzadko dba o higienę osobistą i porządek otoczenia.
- Nie zawsze wie jak zachować się w sytuacjach zagrożenia.
- Z licznymi podpowiedziami nauczyciela wymienia tylko niektóre niebezpieczeństwa, wynikające z niewłaściwego używania sprzętu, urządzeń, leków, środków ochrony roślin.
- Pod kierunkiem nauczyciela wymienia tylko niektóre sposoby zapobiegania chorobom.

Edukacja informatyczna

- Tylko z pomocą nauczyciela włącza i wyłącza komputer.
- Wymaga ukierunkowania przy posługiwaniu się myszą i klawiaturą.
- Popelnia błędy nazywając elementy zestawu komputerowego.
- Tylko z pomocą nauczyciela uruchamia niektóre programy.
- Pisze pojedyncze proste zdania za pomocą klawiatury, potrzebuje stałej pomocy i ukierunkowania.
- W stopniu słabym zna i stosuje wybrane elementy formatowania tekstu: kopiowanie, usuwanie, pogrubienie, kursywa itp.
- W stopniu słabym korzysta z kalkulatora.
- Niechętnie korzysta z Internetu jako źródła informacji, potrzebuje ukierunkowania i zachęty.
- Sporadycznie i na niskim poziomie posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi.
- Nie zawsze pamięta, jak należy korzystać z komputera, aby nie narażać własnego zdrowia.

Na ocenę dopuszczającą (2)

Edukacja polonistyczna

- Przeważnie nie słucha i rzadko rozumie wypowiedzi innych.
- Bardzo rzadko odpowiada na pytania dotyczące wysłuchanych treści.
- Czyta krótkie proste zdania, w trakcie czytania popełnia liczne błędy.
- Nie rozróżnia i nie tworzy takich form użytkowych, takich jak: list, zaproszenie, notatka, ogłoszenie, zawiadomienie, opis, życzenia.
- Rzadko korzysta z różnych źródeł informacji.
- Zawsze popełnia błędy przepisując krótkie teksty.
- Nie zna alfabetu, myli głoskę z literą.
- Nie zna reguł gramatycznych i ortograficznych.
- Popełnia liczne błędy przy pisaniu z pamięci i ze słuchu.
- Przy pisaniu nie zachowuje poprawnego kształtu liter, proporcji oraz właściwego rozmieszczenia w liniaturze.

Edukacja muzyczna

- Nie odtwarza nawet prostych melodii.
- Niechętnie śpiewa rymowanki i piosenki z dziecięcego repertuaru.
- Ma trudności z odtworzeniem prostych rytmów głosem i na instrumentach perkusyjnych.
- Rzadko z uwagą słucha muzyki.
- Rozróżnia tylko niektóre dźwięki wysokie i niskie, głośne i ciche.
- Niekulturalnie zachowuje się na koncercie oraz w trakcie śpiewania hymnu.

Edukacja plastyczna

- Posługuje się tylko niektórymi przyborami i narzędziami.
- Z niechęcią uczestniczy w życiu kulturalnym swojego środowiska.
- Nie potrafi nazwać kolorów oraz przyborów służących do malowania i rysowania.
- Nigdy nie podejmuje działań plastycznych, inspirowanych przeżyciami, muzyką, sztuką teatralną, utworem literackim.
- Nie realizuje w swojej pracy podanego tematu.
- Nie rozpoznaje takich dziedzin sztuki, jak: architektura, malarstwo, rzeźba, grafika.
- Wykonuje prace niechętnie, nieestetycznie, bez zaangażowania.

Edukacja społeczna

- Nie zachowuje się tolerancyjnie w przypadku różnic między ludźmi.
- Wykazuje brak szacunku i zrozumienia dla innych.
- Rzadko rozróżnia co jest dobre a co złe w kontaktach z ludźmi.
- Nie przestrzega praw i obowiązków ucznia.
- Nie uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez środowisko lokalne.
- Z podpowiedzią nauczyciela wymienia nazwy telefonów alarmowych.
- Nie przestrzega reguł panujących w grupie.
- Niekulturalnie zachowuje się w klasie, w szkole i podczas wycieczek.
- Nie zna numerów telefonów alarmowych.
- Nie potrafi powiedzieć jakiej jest narodowości, nie zna symboli narodowych oraz symboli Unii Europejskiej.

Edukacja przyrodnicza

- Nie rozpoznaje roślin i zwierząt żyjących w różnych regionach Polski.

- Nie zna i nie wymienia cech charakterystycznych dla krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego.
- Nie potrafi wymienić zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, jakie powoduje człowiek.
- Nawet pod kierunkiem nauczyciela nie wymienia zagrożeń czyhających na człowieka ze strony roślin i zwierząt.
- Nie rozumie konieczności systematycznej kontroli zdrowia, nie stosuje się do zaleceń lekarza.
- Nie potrafi nazwać części ciała człowieka oraz jego organów wewnętrznych.
- Nie zna sposobów oszczędzania wody.

Edukacja matematyczna

- Z licznymi błędami liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1.
- Nie rozumie i nie dostrzega regularności dziesiętkowego systemu liczenia.
- Nie liczy dziesiątkami i setkami w zakresie 1000 nawet z pomocą nauczyciela.
- Z bardzo licznymi błędami dodaje i odejmuje w zakresie 100.
- Z licznymi błędami dzieli i mnoży liczby w zakresie 100.
- Nie opanował tabliczki mnożenia w zakresie 100.
- Myli proste figury geometryczne.
- Nie mierzy długości linii łamanych, obwodu wielokątów.
- Popelnia bardzo liczne błędy dokonując obliczeń zegarowych (pełne godziny).
- Myli pojęcia: pół godziny, kwadrans, minuta.
- Nie zna i nie stosuje w zapisie wyników wyrażeń dwumianowanych.
- Ma trudności z wykonywaniem obliczeń kalendarzowych i zapisywaniem dat.
- Nie potrafi zapisywać liczb w systemie rzymskim od I do XII.
- Tylko z pomocą nauczyciela waży przedmioty, odmierza płyny, odczytuje temperaturę.
- Rzadko stosuje, myli jednostki miary: metr, centymetr, milimetr.
- Nie zna jednostek masy: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram.
- Nie rozumie i nie używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.

Edukacja techniczna

- Nie zachowuje zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń technicznych.
- Nie zna zasad bezpiecznego i rozsądnego korzystania z telewizji i komputera.
- Mało oszczędnie wykorzystuje narzędzia i materiały.
- Zawsze potrzebuje pomocy w zorganizowaniu swojego miejsca pracy.
- Nie zna i nie wymienia zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i korzystania ze środków komunikacji, słabo orientuje się jak należy się zachować w sytuacji wypadku.
- Niechętnie projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe.

Wychowanie fizyczne

- Nie potrafi współdziałać w grupie.
- Bardzo często popada w konflikty bawiąc się z innymi.
- Nie respektuje przyjętych zasad w grach i zabawach.
- Niewłaściwie reaguje na sygnały wzrokowe i dźwiękowe.
- Nie potrafi wykonywać ćwiczeń równoważnych oraz przewrotu w przód nawet z pomocą nauczyciela.
- Nieprawidłowo siedzi w ławce.
- Niechętnie bierze udział w zabawach i grach sportowych.
- Nie dba o higienę osobistą i porządek otoczenia.
- Nie wie jak zachować się w sytuacjach zagrożenia.

- Nie zna niebezpieczeństw wynikających z niewłaściwego używania sprzętu, urządzeń, leków, środków ochrony roślin.
- Nie potrafi chwytać, rzucać, toczyć, odbijać, kozłować piłki.
- Nie przestrzega przepisów i zasad bezpieczeństwa.
- Nie wie jak zapobiegać chorobom.

Edukacja informatyczna

- Nie potrafi włączyć i wyłączyć komputera.
- Wymaga ciągłej pomocy przy posługiwaniu się myszą i klawiaturą.
- Nie wymienia elementów zestawu komputerowego.
- Nie potrafi uruchomić podstawowych programów.
- Pisze pojedyncze wyrazy za pomocą klawiatury, potrzebuje stałej pomocy i ukierunkowania.
- Nie zna i nie stosuje wybranych elementów formatowania tekstu: kopiowanie, usuwanie, pogrubienie, kursywa itp.
- Nie umie korzystać z kalkulatora.
- Zachęcany i ukierunkowany nie korzysta z Internetu jako źródła informacji.
- Nie korzysta z wybranych programów i gier edukacyjnych.
- Nie zna i nie stosuje zasad bezpiecznego korzystania z komputera, nie wie jak należy z

n
i
e
g
o

k
o
r
z
y
s
t
a
ć

,

a
b
y

n
i
e

n
a
r
a
ż
a
ć

w
ł
a
s
n